

KÖZÉRDÉK

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik hetenként kétszer: osztoriökön és vasárnap.

Előfizetés:

egész évre - - - 12 korona.
fél évre - - - 6 "
negyed évre - 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Felolós szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadóhivatal: FÖLDES EDE könyvkereskedése Nagyenyed.

Hirdetés ára: □ centiméterenként 6 fillér. Többesúri hirdetés árkedvezményben részesül.

Nyitási sora 40 fillér.

Országgyűlés.

Hódolat a hősöknek.

A képviselőház április 19-dikén gyűlt egybe, hogy a második hadi ülészakot megkezdje. E napon csupán egy beszéd hangzott el, a képviselőház elnöké.

Meghajtotta az egész nemzet nevében a hála, az elismerés lobogóját kilencz hónap óta harcban álló hős fiaink előtt. Melegség, büszke öröm csillogott a szemekben, amiut egyszerű szavakban elmondta az elnök, hogy verekszik kilencz hónap óta hazáját védve a magyar. A beszédet sűrűn szakította félbe a tetszészaj, a lelkes éljenzés hangja. A z egész Hazá tularadó örömmel ünnepele fiaink tündöklő vitézségét.

Amint felolvasták az országgyűlést megnyitó királyi kéziratot és ünnepies csend áradt a teremben, beszédbe kezdett Bethy Pál házelnök:

Néhány nap híján kilencz-hónapja, hogy hadseregünk a harcmezőn áll. Egy perfid szomszédnak állami integritásunk ellen szótt alattomos aknamunkája, mely trónunk várományosának orgyilkos kezek által végrehajtott elpusztításával pattant ki, ennek következtében készített bennünket arra, hogy védekezésből, területi épségünk és belső

rendünk megóvása érdekében kihuzzuk hüvelyből rég pihenő kardunkat. A létfontosság eme legelemibb jogával való élés az európai kulturállamok egész csoportját sorakoztatta ellenünk s hű szövetségeseink ellen. Jogos önvédelmünket a gazdasági világralom miatti feitékenykedés ürügyül használta fel, hogy megejtse a leszámolást a velünk szoros szövetségi és meghitt baráti viszonyban élő nagy nemzettel, melynek a benne rejlő értéket és erőt természetes érvényrejutása folytán megindult nagyarányú fejlődése aggodalmat, feltékenységet, irigységet keltett fel azokban, akik hosszú időn keresztül tartottak kezükben a világgazdaság feletti hegemoniát. Nyugatról és keletről, előre készített terv szerint tamadtak szövetségünk ellen és mi ellenünk, hogy letiporva bennünket, ártalmatlanná tegyék a vetélytársat. A mozgósításban megelőzve bennünket, jó előre e célra határainkon felhalmozott hadiszerekkel óriási, gyakorlatokon szinte állandó fegyver alatt tartott hadsereggel indult ellenünk északi szomszédunk, hogy rajtunk és szövetségeseinken átgázolva, nyugati fegyverbarátai támogatására siessen és egyuttal vedenczet, régi ellenfelünket segítse. Ezzel természetesen a déli konfliktus másodrendű jelentőségüvé vált és a vitás kérdések eldöntésének súlypontja az északi harcmezőre helyeződött át.

A mi hadseregünknek jutott a feladat, hogy

kezdetben ugyszólván egyedül, utóbb szövetségünkkel vállvetve feltartóztassa a világ legnagyobb, emberanyagban szinte kimeríthetetlen, a közelmúltban szerzett haditapasztalatokban gazdag, jól felszerelt, ügyesen vezetett hatalmas hadseregét. Közel kilencz hónap óta megszakítás, ugyszólván pihenés nélkül, az utolsó hónapokban a legmostohább terep és időjárási viszonyok között, hősi elszántsággal küzdöttek és küzdenek katonáink, nemcsak egy nem kicsinylendő, hatalmas ellenféllel szemben, de a teli időjárás összes borzalmai, magas hóval borított, sziklás, erdős, magas hegység összes szinte leküzdhetetlen terepnehezégei ellen is. A páratlanul nehéz küzdelemben nemcsak megállították helyüket, nemcsak megállították a megszámlálhatatlan ellenség áradatát, de — szövetségeseink támogatására sietve, midőn azok érzékeny ponton voltak veszélyeztetve — azokkal együtt még jelentékenyen előhaladtak az ellenség földjén és azt ma is birtokban tartják.

Nem a kötelesség egyszerű teljesítése, nem bátor magatartás csupán, nem is csak hősiesség, egyenesen emberfeletti az, amit katonáink a hadjárat e szaka alatt teljesítettek. És teljesítettek oly körülmények között, melyeknél a természet mostohaságaival és nehézségeivel, az ezek által okozott szenvedésekkel szemben szinte megváltás volt az

Orosz-Lengyelország, 1915. április 11.

A székelyek imája a csatamezőn.

1915. március 15.

Népek Atyja! Nekünk egykor Hadur-Isten!
Ki a kereszt mellé jöttél velünk hitben,
Ki isteni kardod ujjtád Etelének,
Hogy ostroma légyen a föld kerekének;
Ki a Kárpátokhoz vezetted a testvért,
Hogy keblére zárja az elszakadt hűn vért,
Hallgasd meg a szónokot, halld meg Csaba népét,
S engedd meg azután bösz haragod fékét.

Ugye látád, hallád te Örökigazság,
Miként döfe orvul bennünket a gázság,
Mint kezelé bizton gyilkát a gaz fattyu,
S mint düle ki cserként egy királyi sarju!
Magyar-Szentkoronánk egy a magyar néppel
A ki örökös, az egy a szívével.

Az a szennynép délen e szívet bántotta
S vele a vén földet lángha borította.
Szívünk ezeréves tüze esapott lángra,
Akartuk e harcot, mi nem vetjük másra,
De Földanya tud meg, keblében tiporni
Kufár célért magyar kardot sohse von ki.
Azért szolt keményen a felelős ember,
Mert a nép haragja háborga mint tenger.
Nem pártos a pártos, egy párt csak a nemzet,
A nép, mely így érez, az el sohse veszhet!
Láttad!? Kezet nyujtott Andrássy Tiszának,
Harcos dal szeng partján Tiszának, Dunának.

Mennek a honatyák, ki erre, ki arra,
Justh kiált a népre: Készülni oszátal!
Désy Zoltán fölősap gyalog katonának,
Károlyi Mihály meg honvédő huszárnak;
Apponyi a Lehel kürtjét takarítja,
Ha szállnak az ősök, legyen mi fogadja.

S megkezdttük a harcot, és folyik azóta,
Talán éppen kétszázötvenöt nap óta.
Titán-harcot vivünk, szörnyűt, hiezen látod,
Tömerdek az ellen, egyre ezer támad.
Mi már a magunkét tiszser is levágtuk
S a vérnek mezőjén mindig többet latunk.
Hát a kemény germán, az levágta százszor,
Tudjuk, ilyen néppel nem kötnök ki máskor.
Mert Urunk azt tudd meg, a világosátakra
Igaz ügyünk mellé csak két nemzet álla,
De egyik a világ legerősebb népe,
A másik a magyar fajbéli testvére.

Kivirul a tavasz, közeleg a döntés,
Népek vesznek, lesznek, ez lesz csak a küzdés.
Fegyverrel kezünkben meghajlik a térdünk,
Hadur-Isten, halld meg, a mit most mi kérünk!
Nyisd meg ezeréves dióségünk mennyét,
Engedd le a földre szent őseink lelkét,
Vess meg egyet, és mást, a honszerző Hét-tel
Kiválasztott néped most küzdik a léttel.
Küldj alá mindenkit a maga helyére,
Fenn csak egy maradjon a oszátal végére:

Etelét Csabával küld el ide hozzánk,
A kardot add vissza, az szükséges — hozzánk.
Üljön Árpád régtől fehér paripára

S vágatasson a héttel föl a Kárpátokra,
Honszerző hadához osztlakozzék minden
Ezer éven át a ki csak élt itton,
Lehel vegye kézbe régi oszónka kürtjét,
Bontsa ki még egyszer Bulo's hadi jelvényt,
Álljanak Árpáddal a hadak élére
S várjanak indító dörgésed jelére.
Botond menjen délre most védni Bizáncot,
Ne feledje el a kapudöntő bárdot.

Gyűljenek Árpádhoz Szent István hadal
Szent László és Kálmán hódító vitézi
Béla tatár kéztől elhullott bajnoki
S Nagy Lajos daliás banderiumai,
Kinizsivel Mátyásnak fekete serge,
Mohács virágai, kikért sok könny perge.
Rákócziak, Bethlen, Booskay hadukkal,
A tizenhárom a vörös sipkásokkal.
Siessen Erdélyből Bem s a Oszadalmok
Föl a székelyekkel, itt az idő halnunk!

Hunyadit, Kapisztránt küld Nándor falához,
A két Zrínyi Miklóst délre a Szávához.
A drégeli hőst küld a Krakói várba,
Dobót meg őrt állni a Dukla-szorosba.

Kossuth lángjával teremtsen honvédot,
Küldjön el mindenkit, kibem még van élet
S hogyha a hazában már mindent bevégez,
Menjen el Turinba a fekete néphez,
Szóljon okos szóval, intse szent frigyünkre,
Frigyszegőként hogy ne törjön örökünkre.
Ősz király-atyánkhöz segítni a gondban
A Hollóst küld és a Haza bölcsét nyomban.

ellenség golyója. Amikor a magyar szent korona birodalmának országgyűlése királyi hívásra ismét egybegyűlt, hogy a halaszt-hatatlán törvényhatósági teendőket elintézzé, mulasztást követne el a Ház, ha a legteljesebb elismerés, a legmelegebb hála hangján nem emlékeznénk vitéz hadseregünk küzdő hős katonáiról s egyuttal szilárd bizalmának nem adna kifejezést jövőbeli működésük iránt. De a vitézeinket méltán megillető ezen elismerés mellett önérzettel szegezhetjük be azon önfeláldozó, a fájó veszteségeket férfiasan viselő, a váltakozó események hatása alatt fejet és szívet el nem veszítő, áldozatkészségben a háborúval járó nélkülözések elviselésében erős, a harcok borzalmaiból emberszeretettől áthatott működéssel a lehetőségig enyhíteni igyekvő magatartását polgári társadalmunknak, amely a nehéz időkben miudent, ami elválaszthat, felretéve, társadalmi, faji, nemzetiségi, felekezeti, politikai, személyi ellentéteken felülemelkedve, egységesen erőteljesen és elszántan áll a nemzet mindenképp felett való nagy érdekei mellett.

Szent ügyünk igazságának tudatában, ilyen hős hadseregre s ilyen áldozatkész társadalomra támaszkodva, bizalommal kell, hogy tekintsük a jövő eseményei elé. Talán még igen hosszú, nehéz küzdelmek állanak előttünk minden téren, melyeket végig fogunk küzdeni, lankadatlan eréllyel, tétovázást nem ismerő határozottsággal, de ily tényezők birtokában nem maradhat el — előbb vagy utóbb következnek is be — a kívánt, a kiérdemelt eredmény, a becsület, az állam integritását, külső és belső tekintélyét, nyugodt továbbfejlődését hosszú időre biztosító, áldáshozó béke.

Javasolom a t. Háznak, hogy a legfőbb Hadúr, koronás királyunk iránti törhetlen, meg nem ingatható, soha nem szűnő hűségünk és ragaszkodásunk hangsúlyozása mellett fejezze ki a Ház legteljesebb elismerését, legmelegebb halálját s a jövőbe vetett szilárd bizalmát harszban álló katonáink hősiességét magatartása iránt, róija le kegyeletének rész-

Megeredt szemünkből a büszkeség esőpje,
S féltő honszerelmünk igaz, tiszta gyöngye.
Ne pityeregj székely! Most nincs idő erre!
Mi a kezében van, tekintis a fegyverre!

A midőn mindenki a helyére lépett,
Akkor Te is öltsd fel régi Hadúr képed,
Mennydörögi, vedd kézbe az egék villámát
S indítsd meg a harcok szörnyű lavináját,
Hogy az öreg Föld, mely vértengerben ázik
Tudja, hogy golyóján az Isten esatázik.
Te csak vezess minket, mi a többit értjük,
Tudod Te hazánkat, hogy mi hogyan féljük,
Nem száll többé kardunk hüvelyébe vissza,
Míg a bátor ellent, végleg ki nem irtja.

Hogyha nincs többé már ellen a tusára,
Fordulj be egy kissé pihenni Budára,
Mond ott a magyarnak, azt kéri testvére,
Ezután még jobban szorítsa keblére,
Mert hajh! vesz a népünk, vesz még az a esőp is,
Ezeröttszáz éven át a mi maradt is.

Ha visszatérsz aztán a mennyből haddal,
Küld a békeangyalt el az olajjossal.
Vele küld el aztán ama Legnagyobbat,
Hogy a romok fölött építsen nagyobbat.
Tudod, azt küld hozzánk enyhülni a munkán,
A ki megőrült volt szép hazája buktán.

Hadur! Ha hallottad panaszuink, imánkat,
Hírhözöként küld el Turulmadarunkat.

Dr. Demeter János,
62-ös hadnagy.

vételtjes adóját elesett vitézeink fájdalmas elvesztésén, s ezen határozatát hozza a hadsereg főparancsnoka, Frigyes főherceg tábornagy ő cs. és kir. fensége tudomására, felkérve őt, hogy ezt a hadsereggel megfelelőleg közölje.

A Ház egyhangú lelkesedéssel hozzájárult az elnök javaslatához.

Az új törvényjavaslatok.

Tisza István gróf miniszterelnök törvényjavaslatot terjesztett be az országgyűlés tartamának kivételes meghosszabbításáról, a kivételes intézkedésekre vonatkozó törvények kiegészítéséről, beterjeszti a számszék jelentését, az 1914. év első negyedére engedélyezett hitellel szemben a pótgyedben előfordult tulkiadásokról és előirányzat nélkül történt kiadásokról, az államszámszék jelentését az 1914—15. költségvetési év első negyedében előfordult tulkiadásokról és előirányzat nélküli kiadásokról; végül beuyítja a kormány 1913. évi működéséről szóló jelentést.

Balogh Jenő igazságügyminiszter négy törvényjavaslatot terjesztett be; és pedig a képviselőválasztási bíráskodásról szóló 1899. évi XV. törvényzikk módosításáról, a hazaárulók vagyoni felelősségéről, a hadiszállítással elkövetett visszaélések megtorlásáról és végül az 1914. évi sajtótörvény 61. (a kaucziókról intézkedő) szakaszának megváltoztatásáról.

Harkányi János báró kereskedelmi miniszter beterjesztette a statisztikai hivatal ideai munkatervét, az országos munkás-betegsegélyző és balesetbiztosító pénztár jelentését és törvényjavaslatot ad be a borzavölgyi gazdasági vasut engedélyezéséről.

Haza Samu báró honvédelmi miniszter a népfölkelésről szóló 1886. évi XX. törvényzikk módosítása és kiegészítése, továbbá a népfölkelésre kötelezett magyar állampolgároknak a háború tartamára a Galiciából és Bukovinából kiegészülő osztrák seregtekbe való beosztása tárgyában ad be törvényjavaslatot, és jelentést tesz a népfölkelésnek a háborúban történt felhasználásáról.

Telcsky János pénzügyminiszter: Az 1915—16. költségvetési év első hat hónapjában viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról, a Magyarország és Horvát-Szlavon-Dalmátországok között létrejött pénzügyi egyezmény becikkelyezéséről szóló 1906. évi X. törvényzikk hatályának újabb meghosszabbításáról, az államszámvitelről szóló 1897. évi XX. törvényzikk, valamint a legfőbb állami számvevőszekről szóló 1870. évi XVIII. és 1880. évi XLVI. törvényzikk némely rendelkezéseinek megváltoztatásáról, a közadókat érintő egynemű kérdések a hadi állapot folytán szükségessé vált kivételes szabályozásáról, végül az államkincstárnak a pénzügyi központ alakításában való részvételéről terjeszt be törvényjavaslatokat.

Sándor János belügyminiszter pedig a törvényhatósági választójogról, 1907—1915. évi országgyűlések tartama alatt a főrendiházban örökös tagsági jogot nyert családok nevéjegyzékének törvénybe iktatásáról, Csanád- és Szatmármege közönségének 5%-ot meghaladó megyei pótdadó kivételére adandó felhatalmazásról.

Adakozzunk a Vörös Kereszt Egyletnak!
Segítsük a hadbavonultak családjait és az elesettek hozzátartozóit!

A háború eseményeiből.

Minden oldalról megerősítik, hogy helyzetünk a *Kárpátokban* igen jó. Magában az entente-sajtóban is, de még inkább a neutrális államok sajtójában, kifejezésre jut az a felfogás, hogy az oroszok kárpáti offenzívája meghiusultnak tekinthető. Francia lapok „atszoportositás” szükségességéről elmélkednek, angol lapok pedig kesernyésen emlegetik a kedvezőtlen időjárási és terepviszonyokat, a melyek az orosz tervek elé nagy nehézségeket gördítenek. Svéd lapokban egész nyíltan hirdetik, hogy az oroszok délfele való offenzíváját utolsó, lázas erőfeszítésnek kell tekinteni, a mely összeomlásra van ítélve.

Három irányban volt a legerősebb az orosz offenzíva: az Ondava völgyében, Sárosban, Laborcz völgyében, Zemplénben és Uzsok ellen az Ung völgye felé. E három folyó völgyeiben vezetnek ugyanis a legfőbb és legjobb utak Magyarországra, ezek megszállása és rajtuk való további előnyomulás volt tehát kétségtelen célja az orosz hadvezetésnek.

Az *északi harcstér* eseményei és küzdelmei szünetelnek. Ez az állapot előreláthatólag nem tart sokáig, de természetes folyamánya a megelőző nagy eseményeknek, annak az óriási küzdelemnek, amely január derekától közel három hónapon át tartott és a husvét csatában kulminál. Az orosz erők kifárasztása, a nagy tüerő lekötése és az ellenséges tömegek megállítására fényesen sikerült.

A nyugati fronton a helyzetet általában kedvezőnek ítélik meg a németekre nézve. A szövetségesek minden támadása véresen visszaveretett s az a reményük, hogy a német haderő a nyugaton gyengülést szenved az északi harcsteren folyó nagy küzdelem miatt, keserves csalódással végződött. A német csapatok az általuk elfoglalt hadállásokat szilárdan tartják s nagyon alárendelt jelentőségű, ha ma az egyik vagy másik oldalon sikerül egy-egy lövészárkba behatolni. A fődolog az a megáthatalatlan tény, hogy az ellenséges terület, a melyet a németek hónapokkal ezelőtt elfoglaltak, egészen véve még mindig birtokukban van s remélhetőleg marad is.

A britek és belgák feladata volt, hogy Flandriában lépjenek fel támadólag, a francziáknak Elzászban kellett előnyomulniok, az oroszoknak Magyarországra kellett betörniök, ugyanakkor, amikor a szerb hadsereg Bosznia ellen vonult s az angol-francia szárazföldi hadsereggel komplikált flotta-támadásnak, az orosz hajórajnak a Boszporus ellen intézett akciójával egyidejűleg, a Dardanellák erőit kellett volna meghódítania.

Az oroszoknak az a hallatlanul erőszakos törekvés, hogy a magyar Alföldre jussanak, meghiusult, az ottan elhelyezett magyarosztrák és német csapatok energikusan a körmére koppintottak az orosz vezérkar szándékainak.

Az angol-francia flotta támadása a Dardanellák ellen minden eredmény hiányával szűkölködik. Ezalatt a Göben és a Breslau egyszerűen sakkban tartja a Fekete-tengeren az orosz flottát, a mely a Boszporus előtt semmilyen jelentős haditettét sem tud véghezvinni.

Az oroszok és az angolok ezenkívül zavarva vannak a török fellépés által s a Kaukázusban és Egyiptomban folyó hadműveletek meggátolják az angolokat és az oroszokat

abban, hogy katonákat kizárólag a nyugati, illetve az északi fronton használhassák.

A tengereken a német buvárhajók működnek sikerrel. A német flotta nem hagyja el biztos helgolandi bázisát s ebbe a bázisba bejutni hiába szeretne az angol hajóraj; akármilyen hatalmas is Anglia, ezt sohasem fogja tudni megcsinálni.

Mindent egybevetve, megállapíthatjuk, hogy az antántnak tavaszra hirdett általános támadása tökéletes fiaszkóval végződött.

Apr. 17. Az egész hosszú kárpáti fronton nyugalom van. Az oroszok rendkívüli nagy veszteségeik után csoportosították magukat.

A szároszi-öböl fölött a törökök lelőttek egy angol hydroplánt, s a mentésére sietett másik hydroplánt meg elsüllyesztettek. Az E. 15. angol buvárhajót a Dardanella-szorosban szintén elsüllyesztették a török útegek.

A szerbek Belgrád körül elhelyezett tüzérsége Zimonyt és a város körüli sejtett állásokra lőtt. Erre a mi tüzérségünk heves tüzeléssel felelt és a szerb úteget elhallgattatta.

Apr. 18. Az oroszok Cziróka körül tettek hiábavaló erőfeszítéseket.

A németek arkász-támadása Champagneban előbbre jutott.

Apr. 20. A Cziróka völgyében Nagypolányánál az oroszok heves előretörést kíséreltek meg. Sok ezer orosz halott, sebesült és 3000 sebesületlen fogoly elvesztése után az ellenség felhagyott az előretöréssel.

A Dardanellákban újabb két ellenséges hajót süllyesztettek el a törökök.

Apr. 21. Az oroszok elpusztították a nevezetes bojani zsidó-temetőt Bukovinában. A hiéna-kozakok a sírokat feldúlták és a sírköveket fedezékek megerősítéséhez használták fel.

A török őrzőerők a szuezi csatornáig jutottak el és összeütköztek az angol csapatokkal.

A rostoki szorosnál előnyomuló oroszokat visszaűzték, egy erős hadoszlopot körülzártunk és elfogtunk.

Az osztrák-magyar tüzérség szétlőtte a Dnjezter hidját s az oroszok pontonokon megkísérelt átkelését megakadályozta.

Apr. 22. A németek áttörték az Iperncsatornán és 1600 angol-francia foglyot ejtettek és 30 ágyut zsákmányoltak.

Uzsoknál csapataink elfoglaltak egy orosz támaszpontot. Ebben kitüntettek magukat a vitéz marosvásárhelyi 22. és a brassói 24. honvéderő gyalogezredek.

Támogassuk a háboruban megvakult katonákat. Felkérem azon jószívű emberbarátokat, kik a háboruban megvakult katonáink szomorú sorsát elviselhetőbbé óhajtják tenni, sziveskedjenek adományait hozzámm juttatni, mert én vállalkozom a gyűjtés vezetésére.

Szász Józsefné.
Tövis-utca 32.

Új nemzeti kölcsön.

Győzelem vagy halál! A nemzetnek nincs más választása.

A nagy világháború váltakozó hadiszerecséje megtanította rá az emberiséget, hogy nincs az a földi hatalom, amely megtörhetné hősi hadseregünk aczefalát, ha mögötte áll a Nemzet.

Immár kilencz hosszú hónapja verik vissza, ritkítják hőseink a Kárpátok sziklabástyáin megtörő vérszomjas muszka-tengert. Minden nap közelebb s közelebb hoz a nehéz küzdelmek kínos, hosszú útján a végső győzelemhez. Katonáink maguk, a mi drága véreink, bizva-biznak Istenben s a maguk hazaszeretet adta erejében s bizvást bizva bennünk, izenik haza a tűzvonalból: mi kitarunk s győzni fogunk! Csak ti otthon el ne hagyjátok!

A Nemzet nem hagyja cserben dicső vezetőit! Ők utolsó csepp véréig harcolnak s a Nemzet becsülete kívánja, hogy aki otthon van, ha mindjárt az utolsó fillert is oda adja nekik fegyverre, élelemre, orvosszerre, minderre, amire szükségük van a nagy harcban. A Nemzet becsülete kívánja, hogy aki maga nem alhat oda egyetlen életet kockáztatni a Kárpátok szirtjeire, miut ők teszik, az legalább kölcsön adja fölös pénzét a hadsereg szükségleteire. Hiszen ha csak egy bakancs is veszne el azért, mert nem adunk elég pénzt a hadseregnek, úgy éreznék, mintha megszegényítő átok belyegét viselnék mindörökre.

Hatalmas, legyőzhetetlen szövetségünk a nagy német nép tízezer millió markat adott újabb hadseregének. Az osztrák s a török készek mindent áldozni közös szent célunkért. Magyarország nem maradhat el az áldozatokban, mint ahogy katonái egy lépéssel sem akarnak hátramaradni a harcmezőn.

A mi nemzetünk is élni akar! Győzni akar! Adjuk meg rá a módot hadainknak!

Akinek van hozzá tehetsége, a ki hallgat hazafias szíve szavára, aki jól számít s megérti, hogy amit kölcsön ad most az államnak, nem ajándékba adj: idegennek, de saját boldogságára, gyermekei jövőjéért, a hazáért, a királyért adja oda kölcsön! azért, hogy vad ázsiai csordák ne gyujthassák föl a házat, ne gyilkolhassák le asszonyainkat és gyermekeinket, hogy ne hajthassák korbáccsal igába ezt a büszke, szép országot! aki képes hőskéket tisztelni, családját s hazája szent földjét szeretni: az hallgasson a Haza felhívására.

Menjünk jegyezni az új nemzeti kölcsönre, melyre a közeli napokban hív fel a magyar kormány, menjünk seregestől, mindannyian! Keljenek fel Magyarország falvai! Megmozdult a nemzet őszszel az első felhívásra s bamulatba ejtette ereje a világot. Most még nagyobb erővel kell megmozdulnia!

Ki kell tartanunk végig! Méltóknak kell lennünk hadseregünkre! Akkor áldás lesz Szent István népén. — Akkor emelt fővel állhatunk a történelem ítélőszéke elé!

HIREK.

— **Az Alsófehérvármegyei Történelmi, Régészeti és Természettudományi Egyesület** Gyulafehérvárt a város-haza tanácsstermében tartott időszaki gyűlésén kegyeletesen megemlékezett kadicsfalvi Török Bertalanról, az egyesület nemrég elhunyt elnökeről, a kiről a legközelebbi közgyűlésen emlékbeszédet mond Koródy Peter dr. gyulafehérvári kanonok. Cserni Béla dr. muzeumi igazgató örömmel jelentette, hogy az egyesület a háborus időben is tevékenyen működik, gyűjteményei főleg sok értékes régiség-tárgygyal gyarapodtak, a muzeumhoz a nyár folyamán épített déli szárnyépületben a népvándorlaskori és középkori régiségek gyűjteményének szakszerű berendezése folyamatban van. Tagjainak számában is egyre erősödik az egyesület, újabb örökös alapító tagok lettek: Bauffy Kazimir báró, Alsófehérvármegye alispánja, alapító tagok pedig: Lázár István nagyenyedi ref. koll. rektorprofesszor, Zlamál Ágost gyulafehérvári r. k. főgimn. tanár, Baruch Mór birtokos, Deutsch Manó takarékp. vezérigazgató, Deutsch Mór dr. városi orvos, Székál Ignác takarékpénztári pénztáros. Az egyesület alapítókeje 5000 korona, az általa gyűjtött „Hunyadi szobor alap” 15,370 korona.

— **Kinevezés.** A király lovag Vincenzi Lajos nagyenyedi kir. vezető járásbíró táblabíróvá kinevezte. Gratulálunk!

— **Hatósági liszt.** Lapunk múlt számában közöltük a megyei ármegállapító bizottság határozatát a lisztárakra vonatkozólag. A városi hatóság hetfőn kezdte meg a tisztaltványok kiadását. A hatósági liszt csütörtökön érkezett meg és aznap délután már árusították is azokban a kereskedésekben, melyeket a hatóság ezzel megbízott. A 0-ás liszt 88 f., a főzöliszt 70 f., a kenyérliszt 56 f. és a tengerliszt 52 fillér. Akik ennél magasabb áron adnak el vagy vesznek lisztet, 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 kor. pénzbüntetéssel büntetendők.

— **Évzáró vizsgálat.** A kir. tanfelügyelőség beleegyezésével a tót-utcai áll. elemi vegyes népiskola évzáró vizsgálatára, a kivételes körülményre való tekintettel, f. április hó 28-án (szerdán) d. e. 8—10 óráig foly le. A t. szülőket s a gondnokság t. tagjait ez alkalomra meghívom. V á r ó Ferencz, gondnoksági elnök.

— **Emlékünnepegy.** A Bethlen-kollégium előljárósága, truári kara és ifjusága 1915. majus 2-án (vasárnap) délelőtt 11 órakor, a kollégium dísztermében emlékünnepegyt tart, amelyen Nagy Lajos tanítóképzőintézeti igazgató-tanár és rektor-professzor és Szabó Árpád főgimnáziumi tanár emléket üjtja fel. Emlékbeszédet mondanak: Fejes Áron igazgató és Jekely Lajos tanár; az ifjuság ének- és zenedarabok előadásával működik közre.

— **A vak katonák** részére szivesek voltak adakozni: dr. Faraos Árpád 20 kor., Rada György 6 kor. Fogadják hálás köszönetem: Szász Józsefné.

Agrár Takarékpénztár Részvénytársaság, Maros-Vásárhelyt. NAGYENYEDI FIOKINTÉZETE.

Alaptőke: 2,500.000.— Tartalékok: 1,100.000.— Nyugdíjalap: 292 043'36 Betétek: 10,134.703'63

Elfogad takarékbetéteket legelőnyösebb kamatozás mellett és azokat a moratorium korlátozó határozmányától eltekintve barmikor azonnal visszafizeti.

— **Halálosítás.** Özv. Sikorszky Jánosné szül. Györfly Matild hosszú szenvedés után 72 éves korában, özvegyiségének 22-ik évében április 21-én meghalt. 23-án d. u. 4 órakor a róm. kath. egyház szertartása szerint a Helloson lévő családi sírboltba temették el nagy részvét mellett.

— **A füsttelen nap.** Az Augusztá-alap országos mozgalmat indított a rokkant-alap megteremtésére. A rokkant-alap javára május elsején füsttelen napot rendeznek az országban mindenütt és e napnak a jövedelme volna az első alap a rokkant katonák részére. Azt hisszük, városunk férfi közönsége is lemond e napon a dohányzásról és ennek összegét a rokkant alapnak juttatja.

— **Tej-uzsora.** Az elmúlt héten a telhetetlen és lelketlen tejárusokat több ízben megbüntette városunk rendőrsége. 56—70 fillert kerek egy liter tejért a háború közmegegyezést érdemlő vámszedői. A rendőrkapitány csütörtökön reggel tejevizsgálatot is tartott a hetipiaczon. Kérjük a városi hatóságot, hogy sürgősen állapítsa meg a tej maximális árát, mert már a tej-uzsora ütötte fel tanyáját a piacon és az utcákon. — Ez alkalommal szóva kell tennünk a közönség egy részének a viselkedését is, mely sok esetben elősegíti az élelmiszer-uzsora elharapódzását azáltal, hogy mindent a maga számára szeretne összeharcolni. A józan gondolkodás és a becsület parancsolja hogy a mai nehéz időkben a lehető széles körben jusson mindenki számára élelem, mert az okatlan összevásárlás egyenesen ellenére van a kormány és a hatóságok rendelkezéseinek és gondoskodásainak. A hatóság a közönséggel egyetértve végezheti csak kelő eredménnyel nehéz ellenőrző és tisztító munkáját.

— **Iskoláink rézanyag gyűjtése.** Városunk iskoláiban az iskolás gyermekek serényen gyűjtik a fémtárgyakat. Iskoláink növendékei ismételve dicsérendő tanujelet adják annak, hogy a mostani nehéz időkben ők is alkalmasak hazafias kötelességet teljesíteni.

— **A burgonyát is rekvirálják.** A kormány múlt heti rendeletével kimondta a burgonyakeszletek rekvirálását is. Megállapították a burgonya maximális árát, mely metermázsánként nem lehet magasabb tizenegy koronánál. A bejelentési kötelezettség életbe lépett.

— **Nem lesz új nyári menetrend.** A m. kir. államvasutak vonalain f. evi majus hó 1-én új menetrend nem adatik ki, hanem a múlt évi majus hó 1-én életbe léptetett nyári menetrend a vonatok egy részének megszüntetésével továbbra is érvényben marad. A forgalomban maradó vonatokról egy kivonatos hirdetmény kerül kiadásra, mely csak a közlekedő vonatok számait tartalmazza. A vonatok menetrendje az 1914. évi majus hó 1-től érvényes menetrendhirdetményekből vehető ki.

— **Póru jár tolvaj.** Felenyeden e hó 19-én este 8—9 óra között egy magát Polonyi Domokosnének nevező asszony surlant be Sechler Tamás kollegium főerdővéd udvarába a tyúkólak körül settenkedvén. Vesztere, mert otlete felfedeztetvén, nagy zenebona közben nemcsak lefűletetett, hanem istenigazából el is látatott úgy, hogy orvosi beavatkozásra volt szükség. A községi előjáróság a sérültet a vármegyei kórházba szállította.

— **A belga szürkekönyv.** A Világháború okiratai című füzet sorozat 5. száma magyar nyelven is megjelent. A kis füzet rendkívül érdekes okmányokkal gyarapítja a világháború előzményeinek történetét ismerető iradalmat. A csinos kis füzet ára 40 fillér, kapható minden könyvkereskedésben.

— **Élelmiszer-uzsora.** Kolozsváron a rendőrség hivatalos kimutatást tett közbe, hogy hány esetben indítottak kihágási eljárást a háború lelketlen spekulánsai, az élelmiszerek uzsorásai ellen. A kimutatás a következő: Liszt, gabona-, kenyér-uzsora miatt 43, husnemű (hús, szalonna, zsír) uzsora miatt 2, tej-, vaj-, tejis-uzsora miatt 81, egyéb szükségleti cikkek (cukor, só, zsemlekása és terpentin) uzsora miatt 4, a nádi állapottal kapcsolatban fent megjelölt cikkek árusítása tárgyában életbe léptetett rendszabályok kihágása miatt 8, összesen 138 esetben tetetett kihágási feljelentés. Ezen kihágások miatt 1915. évi március hó 20-ig bezárólag ítélet hozott 73 ügyben, a többi 65 kihágási ügy eljárás alatt áll, büntető ítélet 1—200 korona pénzbüntetés és 3 órától 10 napi elzárásig terjedőleg 56 ügyben, felmentő ítélet 17 ügyben, a büntető ítéletek közül jogerőre emelkedett 9 ítélet, felebezés alatt áll 47 ítélet.

— **Premier az Edisonban.** Minden nagyobb vidéki várost megelőzve „A Golem” a szezon legnagyobb eseménye és a leg-hatalmasabb filmalkotása kerül bemutatásra vasárnap az Edisonban délután 3, 5 és este 8 órakor. E szenzációs film nemcsak Budapesten, hanem mindazon nagyobb vidéki városokban, hol ez ideig bemutatva volt, oly óriási sikert aratott, hogy mindenütt ujjal reprimált kellett bemutatni. „A Golem” fantasztikus filmjáték 5 felvonásban és a főszerepben Paul Wegener, a Német Birodalom legnagyobb művésze játszik. A másik fő-érdeklődése a műsornak **Augusztá főhercegasszony** hadi kórház-vonatanak tünepélyes felavatása a nyugati pályaudvaron. Mely alkalomkor jelen voltak: Augusztá főhercegasszony, Majthényi grófnő udvarhölgy, László főherceg, Csernoch János hercegprímás, a hadügyi és honvédelmi miniszterek, dr. Boda Dezső főkapitány és számos előkelőség. — Mindezt követi a kísérő műsor, melynek mind a négy száma igen szép.

LINGNER GYÖRGY SZÖVŐGYÁRA

Alapított 1887-dik évben.

NAGYENYED.

Kiállításokon arany éremmel és első díjakkal kitüntetve.

Legjobb szintartó és mosható 252 fele tartós szőttesszűk gyártása a nagyenyedi kir. orsz. fegyintézetben.

Ezen cikkek egy háztartás sem nélkülözheti. Dacára, hogy minden megdrágult, amíg a készlet tart, a régi olcsó gyári árak mellett szállít.

Házifonalat megszövésre a háború ideje alatt is, csekély munkabéért elvállal és gyorsan szállít.

Árjegyzéket vagy rendelő lapot ingyen és bérmentve küld.

Üzlet-áthelyezés.

Izrael Adolfné vas- és fűszerkereskedését Főter 37. szám alá (gabonapiacz) helyezte át. 59 1—8

Kiváló finom, hibátlan vetnivaló rózsaburgonya

kapható napi árban Sándor Istvánnál a honvéd-laktanyában. 56 2—2

Kiadó lakás

Rakóczi-utca 75. sz. alatt 4 szoba, konyha, nagy kert és mellék helyiségből álló lakás kiadó, esetleg

eladó. 58 1—2

Értekezni lehet Sétater 5. szám alatt.

Szőlőoltvány

a háborús világ miatt leszállított áron eladó.

I. o. gyökeres fás oltvány:

a) Borfajok ezre	100 K
b) Csemegefajok ezre	120 "
c) Csabagyöngye, Szasszoros	200 "
d) Gyökeres zöld oltvány	200 "
e) Riparia Portalis, gyökeres	20 "
f) Rupestris Monticola, gyökeres	40 "
g) Riparia Berlandieri, gyökeres	10 "
h) Piros Delaware 2 éves	100 "
i) Othello és Isabella	100 "

Nagyobb rendelésnél engedmény. Rendelésnél az összeg egynegyede előlegül beküldendő.

Hegyaljai aszu s ujbork jutányos árban kaphatók. 57 2—3

Tisztelettel:

Molnár Mihály, Abaujszántó.

Olcsó tüzelőanyag.

Tölgyfa-hulladék és forgács mint a múlt évben, egy csomó a fatelepen 6 korona, házhoz szállítva 7 korona.

109 7—

Klemm Pál.

Orvosok

kitűnő köhögés elleni szer a

Kaiser-féle Mell-Karamellák
a „Sfenyővel”

Millió ember használja a

Köhögés

rekedtség, katarus, gégekatarus, elnyálkásodás, torokfájás, hörghurut és meghülés ellen, azért minden harezoló katona nagyon szereti. 6100 közjegyzőileg hitelesített bizonylat garantál a biztos eredményért. Étvágyat javító, jó izléses cukorkák Csomagja 20 és 40 fillér, doboz 60 fillér. Tábori csomagolás 30 fillér. — Kapható minden gyógyszerárban.

Azonnal kiadó szálloda!

Mert kimerőm hadba vonult, kedvező feltételek mellett azonnal átvehető a „Petőfi-szálloda” két új billiárd, kuglizó és teljes üzleti berendezéssel.

Négy butorozott vendégszoba és beszállásra alkalmas tágas udvarral.

Értekezhetni:

Incze Istvánnál.

18—

Főter 19. sz.